

ด้านการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษา จำแนกตามสังกัดปีการศึกษา 2562

สังกัด	ปีการศึกษา 2562 (โรง/แห่ง)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	446
- สพป. เลย เขต 1	(149)
- สพป. เลย เขต 2	(157)
- สพป. เลย เขต 3	(107)
- สพม.19	(31)
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย	2
คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเลย	6
สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย	14
สถานศึกษาเอกชน	29
องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	24
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	15
กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)	8
รวม	546

จังหวัดเลยมีสถาบันการศึกษาจำนวน 546 แห่ง ดังนี้

- สถานศึกษาสังกัดเทศบาล มีจำนวนโรงเรียน 5 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวนโรงเรียน 161 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวนโรงเรียน 159 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวนโรงเรียนสังกัด สพฐ.จำนวน 109 โรงเรียน
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยม เขต 19 (เลย – หนองบัวลำภู)
จำนวนโรงเรียน 52 แห่ง ในจังหวัดเลย 31 แห่ง จังหวัดหนองบัวลำภู 21 แห่ง

วิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง

- วิทยาลัยเทคนิคเลย
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
- วิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย
- วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง
- วิทยาลัยเทคโนโลยีเลยบริหารธุรกิจ

ข้อมูลจังหวัด (ด้านการศึกษา)

อุดมศึกษา 3 แห่ง

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเลย วัดบ้านปากหมาก

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย มีสถานศึกษา 14 แห่ง

ตารางที่ 2 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2562

สังกัด	ครู และบุคลากรทางการศึกษา (คน)			
	ผู้บริหาร	ครู	บุคลากร	รวม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	406	4,249	940	5,595
- สพป. เลย เขต 1	137	1,230	353	1,720
- สพป. เลย เขต 2	141	1,269	137	1,547
- สพป. เลย เขต 3	76	513	66	655
- สพม.19	50	1,183	355	1,588
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย	2	54	29	85
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเลย	17	139	298	454
สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย	24	14	190	228
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	29	570		599
องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	24	282	4	310
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	66	412	14	492
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเลย	15	149		164
กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)	8	43		51
รวม	589	5,858	1,446	7,893

ข้อมูลจังหวัด (ด้านการศึกษา)

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2561

ระดับชั้น	สังกัด สพฐ.	สังกัด สอศ.	สังกัด กศน.	สังกัด ดสศศ.	สังกัด สกอ.	สังกัด สช.	สังกัด อปท.	สังกัด พศ.	สังกัด ตชด.	รวม ทั้งสิ้น
ก่อน ประถมศึกษา	10,241				252	3,767	2,427		140	16,827
ประถมศึกษา	33,918		1,786	150	218	6,916	2,602		455	46,045
ม.ต้น	17,257		6,670	311	69	2,066	1,618	1,256		29,247
ม.ปลาย/ปวช.	9,510	5,259	10,157	149	4	775	559	364		26,777
ปวส.		3,342								3,342
อุดมศึกษา		142			11,144					11,286
รวม	70,926	8,743	18,613	610	11,687	13,524	7,206	1,620	595	133,524

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 ของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดเลย

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียนที่รับบริการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเลย

ที่	ประเภทความบกพร่อง	จำนวน (คน)
1	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น	2
2	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	5
3	บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	94
4	บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ	74
5	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	0
6	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา	1
7	บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์	0
8	บุคคลออทิสติก	35
9	บุคคลพิการซ้อน	39
รวม		250

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเลย

ปัญหาและอุปสรรคด้านการศึกษา

จากการดำเนินงานด้านการศึกษาและการวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดเลย จากด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยด้านผู้เรียน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนยังมีภาวะทุพโภชนาการ
- ผู้เรียนในวัยเรียนอายุ 6 – 14 ปี ยังไม่สามารถเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับได้ครบทุกคน
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ชั้น ป.1 - ป.3 ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ครบ 100%
- ในภาพรวมของจังหวัดเลย มีผู้เรียนออกกลางคัน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 0.04
- ย้ายที่เรียนบ่อยเนื่องจากผู้ปกครองย้ายถิ่นฐานบ่อย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป
- ผลการทดสอบระดับชาติ NT, O-NET, N-NET, V-NET มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ
- ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัย เช่น มาสาย ขาดเรียน โดดเรียน
- นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 นิยมเรียนต่อสายสามัญศึกษา มากกว่า สายอาชีวศึกษา ส่งผลให้สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มได้ไม่มาก ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานระดับกลางเพิ่มมากขึ้นในอนาคต
- สายอาชีวศึกษาที่ยังไม่สามารถเป็นทางเลือกที่แท้จริงให้กับนักเรียนที่สนใจเรียนต่อในสายอาชีพ
- จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีวะยังลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก “ค่านิยม” ของผู้ปกครองนิยมเรียนต่อสายสามัญ
- ปัจจุบันระบบการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนยังไม่ตอบโจทย์สถานประกอบการ ปัญหาผลิตบุคลากรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยังขาดการเตรียมบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้สำเร็จที่การศึกษาขาดทักษะ ความรู้ความสามารถ ที่ตรงกับความต้องการของนายจ้างและสถานประกอบการ ด้วยเหตุนี้ ปัญหาการขาดแคลนปัญหาในเชิงคุณภาพและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานร่วมด้วย
- กระบวนการจัดการเรียนการสอนยังพบกับปัญหา เช่น สถานที่ในการปฏิบัติจริง และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในจัดการเรียนการสอนซึ่งยังไม่มีความพร้อม หรือมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้เรียนขาดทักษะความรู้ในภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง
- นักเรียนเป็นผู้เสพยาและค้าสารเสพติด
- การทะเลาะวิวาทในสถานศึกษาและต่างสถาบัน
- นักเรียนติดเกมส์แล้วไม่เข้าเรียนในชั่วโมงเรียน

ข้อมูลจังหวัด (ด้านการศึกษา)

- นักเรียนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม
- นักเรียนยังขาดทักษะการอ่านเขียนภาษาต่างประเทศ
- ในระดับอาชีวศึกษายังมีผู้เรียน อ่าน - เขียน ภาษาไทยยังไม่ถูกต้อง
- จำนวนชั่วโมงการสอนของครูมีมากเกินไปเนื่องจากขาดแคลนอัตรากำลังครู
- กลุ่มเป้าหมายการศึกษาจากระบบเป็นผู้ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ และย้ายถิ่นสูง ไม่สามารถเข้ารับบริการร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่อง
- กระแสโลกาภิวัตน์และวัตถุนิยม ทำให้ข้อมูลไหลบ่าเข้าถึงประชาชนได้เร็วและหลากหลาย ทำให้ศีลธรรมเสื่อมการจัดการเรียนรู้ให้เป็นคนดีทำได้ยากมากขึ้น
- เด็กพิการเรียนจบการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ เนื่องจากทัศนคติของสังคมยังไม่ยอมรับความสามารถของคนพิการ

2. ด้านบุคลากร

- ครูผู้สอนไม่ตรงวุฒิ ขาดแคลนครูในบางพื้นที่โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กทำให้เกิดความขาดแคลนในภาพรวม
- คุณภาพของครูยังไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม “ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ”
- บุคลากรของการศึกษานอกโรงเรียน ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องการพัฒนากำลังคนโดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม วิสัยทัศน์ใหม่ของการศึกษายุคเทคโนโลยีใหม่
- คุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สกอ.
- ขาดแคลนครูชาวต่างชาติที่ตรงกับสาขาวิชาเรียน

3. ด้านงบประมาณ

- เงินอุดหนุนรายบุคคลของระบบอาชีวศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้ เพราะมูลค่าเงินอุดหนุนไม่ได้ถูกปรับขึ้นนับตั้งแต่ปี 2551 ซึ่งไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น
- การขาดแคลนทรัพยากรในระบบอาชีววะ ทั้งงบประมาณ เครื่องไม้เครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน และครู
- วิทยาลัยต้องใช้จ่ายเงินอุดหนุนไปจ้างบุคลากรเพิ่มเติม เพื่อเติมเต็มปัญหาการขาดแคลนบุคลากรจึงทำให้งบประมาณที่จะใช้สำหรับการจัดการศึกษาน้อยลง
- ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงาน/ผู้จัดบริการ ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ไม่เท่ากัน
- ต้นทุนฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีราคาสูง

4. ด้านบริหารจัดการ

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก
- ยังขาดความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา สถานศึกษาของรัฐและเอกชน ในทุกระดับการศึกษา
- การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- สังคมมองผลผลิตของการศึกษานอกระบบยังไม่มีคุณภาพ

แนวโน้มการศึกษาในอนาคต

แนวโน้มสถานการณ์การศึกษาในอนาคต 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.ด้านหลักสูตรใหม่ จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมต้องการเพิ่มความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงหันมาสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคม สถาบันการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาหลักสูตร ใหม่ ๆ อาทิ หลักสูตรที่บูรณาการระหว่างสองศาสตร์ขึ้นไป เช่น ระดับอาชีวศึกษาหลักสูตรเดียวจะมีหลายสาขาวิชา เรียนช่วงย่นจะผนวกการตลาดและการบัญชีเข้าไปด้วย เป็นต้น และมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา

2.ด้านหลักสูตรนานาชาติ เนื่องจากสภาพยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุนทำให้ตลาดแรงงานในอนาคต ต้องการคนที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการการศึกษาที่เป็นภาษาสากลมีมากขึ้น ที่สำคัญการเปิดเสรีทางการศึกษา ยังเป็นโอกาสให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทย และเปิดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ยังมีส่วนกระตุ้นให้หลักสูตรการศึกษานานาชาติมีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น แต่เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น การเรียนในหลักสูตรนี้ยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีฐานะดี

3.ด้านการจัดการศึกษามีความเป็นสากลมากขึ้น สภาพโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงในทุกด้านร่วมกันทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ กฎกติกา การดำเนินการด้านต่าง ๆ ทั้งการค้า การลงทุน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เชื่อมต่อถึงกัน ประกอบการเปิดเสรีทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการหลั่งไหลหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากรด้านการสอน หลักสูตร จากสถาบันการศึกษาต่างประเทศเข้าสู่ไทย อันมีผลทำให้เกิดการเปรียบเทียบและ ผลักดันให้สถาบันการศึกษาไทยต้องพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเป็นสากลที่เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมในระดับสากล

4.ด้านความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาลดลง เนื่องจาก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ส่งเสริมการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพแก่ประชาชน อีกทั้งสภาพการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนการสอน ทำให้ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล

ข้อมูลจังหวัด (ด้านการศึกษา)

ข่าวสาร เข้าถึงคนได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม อาจเป็นไปได้ว่าความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาจะลดลง ในกลุ่ม สถาบันการศึกษาของรัฐ ส่วนการจัดการศึกษาโดยสถาบันการศึกษาเอกชน ผู้เรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย อาจเข้ารับ บริการทางการศึกษาได้ลดลง เนื่องจากค่าเล่าเรียนแพง

5.ด้านโอกาสรับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น เมื่อเปิดเสรีทางการศึกษา จะก่อเกิดการแข่งขัน ในการจัดการศึกษาทั้งจากสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น หากพิจารณาในแง่บวก การเปิดเสรี ทางการ ศึกษา เป็นการสร้างโอกาสให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เนื่องด้วยสถาบันแต่ละแห่งจะแข่งด้าน คุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษา คุณภาพการศึกษาจะเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก เนื่องจากการเปิด เสรีทางการศึกษา ที่เปิด โอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาต่างชาติเข้ามาเปิดการเรียนการสอน จึงเป็นแรงกดดันให้ สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย